

Háború

A szentlászlói emberek lassan megszokták már az orosz katonákat. Nem sokan voltak itt, ezek is sűrűn elmentek, majd megint visszatértek. A malom előtti kereszteződésnél álldogált egy ponyvás teherautó.

Körülötte néhány pufajkás szovjet katona beszélgetett. Rá sem néztek az olykor arra haladó helybéliekre. Csendes kis falu volt ez, nem jelentett veszélyt. Már eléggé hűvös volt, sok házacska kéményéből füst tekergett az ég felé. Azt hihette az ember, hogy milyen gondtalan élet folyik itt, pedig a legtöbb család vagy egy férjet, vagy egy fiút gyászolt. Volt ahol mind a kettőt. Megint egy háború dült, amihez ennek a népnek semmi köze nem volt, hiszen nem vetett és aratott sohasem helyettük senki, és nem is fog soha. Szorgalmas, két keze után élő nép volt ez, sok fölösleggel nem bírt. De azért megvoltak mindig valahogy. De fönt az Urak megint úgy döntöttek, helyettük, hogy háború lesz, jó nagy háború. Hát megindult a szentlászlói férfinép is, ígéretül kapták, hogy már aratáskor itthon lesznek. De bizony, két aratás is volt már azóta. Nos, vége lett ennek a háborúnak is, a magyarok szokás szerint megint a vesztesek oldalán találták magukat, igaz most az orosz lett az úr.

Csengele felől, egy kis öregasszony közelgett lassan vánszorogva, rossz lábain. Hideg ellen rongyokba csavarva, feketében, már ahogy az egy öreghez illik. De a szegénység bugyraiba bugyolálva, szívet szorongató látvány volt. Lábai cipő híján rongyokba tekerve, majd madzagokkal átkötözve, bocskorként. Meg is volt hajolva szegény, majd a földig, hisz két háború, két csapását cipelte hátán. Az első háborúba a férje veszett ott, most meg a fiát várja

vissza, már oly régen hiába. Megállt a katonák előtt, és csak úgy magyarul, szentlászlói nyelven, rekedt nagy hangján, mert nagyot is hallott már szegény, szemébe nézve annak, amelyiken a legtöbb csillagot látván, így szólt.

Vitéz Úr! Mer hogy maguk ugye, Orosz tájrú gyüttek ? - Látták-é a fiamat arrafelé, mögésmerik könnyen, jó nagy derék embör, osztán Jóskának hiják ! - Már egy éve nem gyütt tüle levél se! A katonák nem értettek egy szót se, de nagyon bólogattak. – Osztán, ha möglátnák küggyék má haza, mert nincs szántva, mög összedül a tanya! -Má én nem bírom csináni! Az egyik katona fölment a teherautóra, aztán a hóna alatt egy jó meleg pufajkával leugrott. Valamit hosszasan beszélt a Néninek, valamit oroszul, majd odaadta neki a kabátot. A Nénje várakozott még egy kicsit, aztán a pufajkával a karjában megindult hazafelé. Ráncos arcán nagy könnycseppek gurultak alá.

Megállt és hátranézett, hüppögő sírás, zokogás rázta idős testét. - Jóska má nem gyün haza többet, möghót szögény! Az orosz katonák csak néztek utána, mert olyan oroszos volt ennek az Anyának a sírása. Volt, amelyik még a szemét is törölte, mert valahol talán az Ő anyja is így zokog, rég nem látott fiára várva. A háborúk soha nem az ott harcoló emberek akaratából törnek ki. Ők mindenhol egyformák, Őket nem kérdezik, csak küldik!

Írta: Nagy Endre.

